

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura we Wrocławiu

LWR.410.006.02.2022

**Pani
Helena Krupska
Prezes Zarządu
Fundacji KGHM Polska Miedź**
Fundacja KGHM Polska Miedź
ul. M. Skłodowskiej-Curie 48
59-301 Lubin

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

P/22/012 – „Wybrane wydatki spółek z udziałem Skarbu Państwa i fundacji tworzonych przez te spółki oraz gospodarka finansowa i realizacja celów statutowych tworzonych przez te spółki”

I. Dane identyfikacyjne

Jednostka kontrolowana	Fundacja KGHM Polska Miedź, ul. M. Skłodowskiej-Curie 48, 59-301 Lubin ¹ .
Kierownik jednostki kontrolowanej	Halina Krupska, Prezes Zarządu Fundacji od dnia 3 lutego 2022 r. ² (dalej: Prezes).
Zakres przedmiotowy kontroli	<ol style="list-style-type: none"> 1. Powołanie członków organów Fundacji oraz wykonywanie obowiązków służbowych przez Zarząd i Radę Fundacji. 2. Finansowanie i realizowanie celów statutowych Fundacji. 3. Prowadzenie gospodarki finansowej Fundacji.
Okres objęty kontrolą	1 stycznia 2017 r. – 31 grudnia 2021 r. z uwzględnieniem działań oraz dowodów wytworzonych przed i po tym okresie, jeżeli miały one istotny wpływ na kontrolowaną działalność.
Podstawa prawna podjęcia kontroli	Artykuł 2 ust. 3 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o <i>Najwyższej Izbie Kontroli</i> ³ .
Jednostka przeprowadzająca kontrolę	Najwyższa Izba Kontroli Delegatura we Wrocławiu
Kontrolerzy	<ol style="list-style-type: none"> 1. Paweł Potemski, główny specjalista kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr LWR/84/2022 z dnia 6 kwietnia 2022 r. 2. Marek Skrzypecki, doradca ekonomiczny, legitymacja służbowa nr 22480. <p style="text-align: right;">(akta kontroli: tom I, str. 1-8)</p>

---

¹ Dalej: Fundacja.

² Funkcję Prezesa Zarządu Fundacji w okresie kontrolowanym sprawowali: Waclaw Sztelnicki od 16 lutego 2016 r. do 7 marca 2017 r.; Jakub Bednarek od 7 marca 2017 r. do 14 grudnia 2017 r.; Jarosław Twardowski od 14 grudnia 2017 r. do 3 lutego 2022 r.

³ Dz. U. z 2022 r. poz. 623; dalej: ustawa o *NIK*.

II. Ocena ogólna⁴ kontrolowanej działalności

OCENA OGÓLNA

Fundacja realizowała cele statutowe co do zasady w sposób prawidłowy, a także w sposób gospodarny dysponowała pozyskanymi środkami. Na podstawie uchwał w zakresie planów finansowych podjętych przez Zarząd Fundacji i zatwierdzonych przez Radę Fundacji, na realizowane projekty oraz przyznane darowizny w latach 2017-2021 wydatkowano łącznie 101 307,6 tys. zł⁵. Główne źródło finansowania działalności Fundacji stanowiły darowizny przekazywane przez podmioty z Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A. Sprawozdania merytoryczne z działalności Fundacji przekazywano Ministrowi nadzorującemu⁶ oraz udostępniano je na stronie internetowej Fundacji. Wydatki związane z usługami obcymi, w głównej mierze, realizowane były na rzecz Fundacji na podstawie umów zawartych z podmiotami z Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A.

Jednakże w działalności Fundacji nie ustrzeżono się nieprawidłowości polegających na: **[1]** odstąpieniu od realizacji w 2019 r. niektórych programów, pomimo zatwierdzenia ich przez Radę Fundacji w drodze stosownej uchwały; **[2]** sfinansowaniu w ramach *Program Promocji Zdrowia i Przeciwdziałania Zagrożeniom Środowiskowym*⁷ wyjazdu osobom nieuprawnionym; **[3]** nieprzestrzeganiu w pełni zasad przyznawania darowizn określonych w wewnętrznych regulacjach Fundacji; **[4]** nieprzestrzeganiu w każdym przypadku postanowień umów dotyczących przyznanych darowizn, a polegających na przekazaniu środków finansowych przed przedłożeniem przez beneficjentów wymaganych faktur zakupu oraz nienaliczeniu kar umownych przy nieterminowym złożeniu rozliczenia darowizny; **[5]** wykazaniu nieprawidłowych wielkości kosztów wynagrodzeń wraz z pochodnymi w sprawozdaniu z działalności Fundacji za 2019 r.; **[6]** niepodjęciu w pełni skutecznych działań analitycznych wobec środków pieniężnych zgromadzonych na rachunku Fundacji, co skutkowało koniecznością poniesienia dodatkowej opłaty za utrzymanie wysokiego salda na rachunku bankowym.

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

OBSZAR

1. Realizacja celów statutowych fundacji, działalność organów fundacji oraz gospodarka finansowa fundacji

Opis stanu faktycznego

Fundację ustanowił KGHM Polska Miedź S.A. aktem notarialnym z dnia 11 lutego 2003 r.⁸, w którym określono następujące cele: [1] wspieranie wybitnych zadań w dziedzinie kultury; [2] udział w odbudowie, renowacji i ratowaniu obiektów zabytkowych; [3] udzielanie wsparcia instytucjom naukowym, oświatowym i medycznym; [4] ochrona obiektów kultu religijnego; [5] wspomaganie przedsięwzięć mających na celu zbliżenie Rzeczypospolitej Polskiej do Unii Europejskiej, współpraca z Polonią, wspieranie inicjatyw międzynarodowych. Zakres i formy funkcjonowania Fundacji określał jej Statut⁹, w którym w § 5 ust. 1 określono zakres działalności społecznie użytecznej w sferze zadań publicznych, stanowiący

⁴ Najwyższa Izba Kontroli formułuje ocenę ogólną jako ocenę pozytywną, ocenę negatywną albo ocenę w formie opisowej.

⁵ Wydatki w poszczególnych latach objętych kontrolą wynosiły: 2017 r. na kwotę 14 581,8 tys. zł; w 2018 r. na kwotę 19 346,8 tys. zł; w 2019 r. na kwotę 21 832,2 tys. zł; w 2020 r. na kwotę 23 406,5 tys. zł; w 2021 r. na kwotę 22 140,3 tys. zł.

⁶ Minister Kultury i Dziedzictwa Narodowego.

⁷ Dalej: Program Promocji Zdrowia.

⁸ Rep A 594/2003.

⁹ Uchwalony przez Zarząd KGHM Polska Miedź S.A. w dniu 3 czerwca 2015 r. (ze zm.); dalej: Statut.

z niewielkimi odstępstwami¹⁰ treść art. 4 ust. 1 ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie¹¹.

(akta kontroli: tom I, str. 204-233)

Fundacja realizowała swoją działalność w ramach czterech obszarów¹²: [1] zdrowie i bezpieczeństwo; [2] nauka i edukacja; [3] sport i rekreacja; [4] kultura i tradycje, poprzez określone kierunki działań oraz dodatkowo finansowała programy tematyczne m.in. wspierające edukację, mobilność, współpracę międzynarodową, działalność młodzieżową. Ramy finansowe realizowanych działań określał zatwierdzony przez Radę Fundacji budżet Fundacji na dany rok. Wydatki Fundacji na poszczególne ww. obszary działań w kontrolowanym okresie zwiększały się i w latach 2017-2021 wynosiły odpowiednio: 14 581,8 tys. zł, 19 346,8 tys. zł, 21 832,2 tys. zł, 23 406,5 tys. zł oraz 22 140,3 tys. zł.

Największy udział w wydatkach Fundacji ogółem w poszczególnych latach objętych kontrolą miały darowizny finansowe dla instytucji (od 90,5% do 85,1%)¹³. Darowizny finansowe dla osób fizycznych w wydatkach ogółem stanowiły udział od 8,1% do 3,4%¹⁴. Najmniejszy udział w wydatkach ogółem miały darowizny rzeczowe (od 6,0% do 0%)¹⁵, darowizny z 1% od podatku dochodowego (od 0,2% do 0,1%)¹⁶. Wydatki Fundacji na realizowane pozostałe programy w wydatkach ogółem stanowiły od 10,9% do 0,7%¹⁷.

(akta kontroli: tom I, str.193-194)

¹⁰ Tj.: [1] pomocy społecznej, w tym pomocy rodzinom i osobom w trudnej sytuacji życiowej oraz wyrównywania szans tych rodzin i osób; [2] wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej; [3] udzielania nieodpłatnej pomocy prawnej oraz zwiększania świadomości prawnej społeczeństwa; [4] działalności na rzecz integracji i reintegracji zawodowej i społecznej osób zagrożonych wykluczeniem społecznym; [5] działalności charytatywnej; [6] podtrzymywania i upowszechniania tradycji narodowej, pielęgnowania polskości oraz rozwoju świadomości narodowej, obywatelskiej i kulturowej; [7] działalności na rzecz mniejszości narodowych i etnicznych oraz języka regionalnego; [8] działalności na rzecz integracji cudzoziemców; [9] ochrony i promocji zdrowia, w tym działalności leczniczej w rozumieniu ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. z 2022 r. poz. 633, ze zm.); [10] działalności na rzecz osób niepełnosprawnych; [11] promocji zatrudnienia i aktywizacji zawodowej osób pozostających bez pracy i zagrożonych zwolnieniem z pracy; [12] działalności na rzecz równych praw kobiet i mężczyzn; [13] działalności na rzecz osób w wieku emerytalnym; [14] działalności wspomagającej rozwój gospodarczy, w tym rozwój przedsiębiorczości; [15] działalności wspomagającej rozwój techniki, wynalazczości i innowacyjności oraz rozpowszechnianie i wdrażanie nowych rozwiązań technicznych w praktyce gospodarczej; [16] działalności wspomagającej rozwój wspólnot i społeczności lokalnych; [17] nauki, szkolnictwa wyższego, edukacji, oświaty i wychowania; [18] działalności na rzecz dzieci i młodzieży, w tym wypoczynku dzieci i młodzieży; [19] kultury, sztuki, ochrony dóbr kultury i dziedzictwa narodowego; [20] wspierania i upowszechniania kultury fizycznej; [21] ekologii i ochrony zwierząt oraz ochrony dziedzictwa przyrodniczego; [22] turystyki i krajoznawstwa; [23] porządku i bezpieczeństwa publicznego; [24] obronności państwa i działalności Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej; [25] upowszechniania i ochrony wolności i praw człowieka oraz swobód obywatelskich, a także działań wspomagających rozwój demokracji; [26] udzielania nieodpłatnego poradnictwa obywatelskiego; [27] ratownictwa i ochrony ludności; [28] pomocy ofiarom katastrof, klęsk żywiołowych, konfliktów zbrojnych i wojen w kraju i za granicą; [29] upowszechniania i ochrony praw konsumentów; [30] działalności na rzecz integracji europejskiej oraz rozwijania kontaktów i współpracy między społeczeństwami; [31] promocji i organizacji wolontariatu; [32] pomocy Polonii i Polakom za granicą; [33] działalności na rzecz kombatantów i osób represjonowanych; [34] działalności na rzecz weteranów i weteranów poszkodowanych w rozumieniu ustawy z dnia 19 sierpnia 2011 r. o weteranach działań poza granicami państwa (Dz. U. z 2020 r. poz. 2055, ze zm.); [35] promocji Rzeczypospolitej Polskiej za granicą; [36] działalności na rzecz rodziny, macierzyństwa, rodzicielstwa, upowszechniania i ochrony praw dziecka; [37] przeciwdziałania uzależnieniom i patologiom społecznym.

¹¹ Dz. U. z 2022 r. poz. 1327, ze zm.; dalej: ustawa o działalności pożytku publicznego.

¹² Obszarom tym przyporządkowywano poszczególne cele wynikające ze Statutu.

¹³ Darowizny finansowe dla instytucji w okresie lat 2017-2021 stanowiły odpowiednio 90,5%, 89,0%, 88,9%, 85,1%, 88,8% w wydatkach ogółem.

¹⁴ Darowizny finansowe dla osób fizycznych w okresie lat 2017-2021 stanowiły odpowiednio 5,6%, 8,1%, 4,7%, 3,4%, 4,4% w wydatkach ogółem.

¹⁵ Darowizny rzeczowe w okresie lat 2017-2021 stanowiły odpowiednio 0%, 0%, 0,3%, 0,5%, 6,0% w wydatkach ogółem.

¹⁶ Darowizny z 1% podatku w okresie lat 2017-2021 stanowiły odpowiednio 0,2%, 0,2%, 0,1%, 0,1%, 0,1% w wydatkach ogółem.

¹⁷ Wydatki na realizowane programy w okresie lat 2017-2021 stanowiły odpowiednio 3,7%, 2,7%, 6,0%, 10,9%, 0,7% w wydatkach ogółem.

W kontrolowanym okresie Rada Fundacji zatwierdziła przyjęte przez Zarząd programy oraz kierunki działalności Fundacji na 2019/2020 rok. Poza przedstawianiem w nich danych sprawozdawczych za poprzedni rok budżetowy, w ww. programie na 2019 r. planowano m.in. realizację sześciu programów tematycznych z łącznym finansowaniem w wysokości 9 200,0 tys. zł¹⁸. Dla każdego z tych programów określono niezbędne wymogi, tj.: cele, uczestników, terminy realizacji, pulę środków do wykorzystania, wysokość darowizny, kwalifikację kosztów w projektach zgłoszonych, dokumenty wymagane do przystąpienia do programu. Jednakże ww. Programy nie były realizowane w 2019 r., pomimo obowiązywania stosownej uchwały, co szerzej opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli: tom I, str. 9-30, 94-101)

W latach 2017-2021 Fundacja realizowała następujące programy: *Program Promocji Zdrowia i Przeciwdziałania Zagrożeniom Środowiskowym* (realizowany przez cały okres), na który wydatkowano łącznie 2 706,5 tys. zł; *Miedziana Szkoła Matematyczna*¹⁹, na który wydatkowano w 2017 r. kwotę 66,9 tys. zł; *Laboratoria XXI wieku*, na który wydatkowano w 2018 r. kwotę 358,7 tys. zł.

Zakres i zasady udzielanego wsparcia określały stosowne regulacje przyjęte przez Zarząd, a ramy finansowe programów – uchwały w sprawie budżetu akceptowane przez Radę Fundacji. Co do zasady, przekazywano środki na cele i w trybie przewidzianym w stosownych regulaminach. Jednakże stwierdzono niezgodne z regulaminem *Programu Promocji Zdrowia* sfinansowanie wyjazdów niektórych uczestników, co szerzej opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli: tom I, str. 116-138)

W ramach realizowanych programów (*Program Promocji Zdrowia, Miedziana Szkoła Matematyczna oraz Laboratoria XXI wieku*), zostały sfinansowane konkretne przedsięwzięcia nimi przewidziane, tj. odpowiednio: wyjazdy uzdrowiskowe; sfinansowanie szkoleń nauczycieli oraz zakup pomocy dydaktycznych; doposażenie pracowni chemiczno-fizycznej. Jedynie w przypadku programu *Laboratoria XXI wieku* przewidziano obowiązek sporządzenia i przedłożenia Fundacji przez beneficjentów sprawozdania z efektów jakościowych kształcenia. Wzmiankowane sprawozdanie zostało sporządzone na odpowiednim wzorze i w terminie przedłożone Fundacji.

(akta kontroli: tom I, str. 118-134)

Zasady przyznawania świadczeń pieniężnych osobom prawnym lub fizycznym określono w *Regulaminie przyznawania dotacji przez Fundację*²⁰. Zgodnie z postanowieniami ww. regulacji, m.in.: ubiegający się o przyznanie świadczenia pieniężnego był zobowiązany do złożenia pisemnego wniosku na ustalonym druku terminarza (pkt 3 *Regulaminu przyznawania*); Zarząd Fundacji po rozpatrzeniu wniosku miał wydawać uchwałę o przyznaniu i przekazaniu bądź odmowie przyznania świadczenia pieniężnego (pkt 4 *Regulaminu przyznawania*); warunki, zasady i cele, na które przyznano świadczenia pieniężne miała określać umowa zawarta między Fundacją a ubiegającym się o świadczenie pieniężne (pkt 5 *Regulaminu przyznawania*).

¹⁸ Były to Programy: [1] Program *Zdrowie jest najważniejsze* z finansowaniem w wysokości 2 000,0 tys. zł; [2] Program stypendialny *Kopalnia młodych talentów* z finansowaniem w wysokości 200,0 tys. zł; [3] Program *Sport dla każdego* z finansowaniem w wysokości 2 000,0 tys. zł; [4] Program *Ratujemy zabytki* z finansowaniem w wysokości 2 000,0 tys. zł; [5] Program edukacyjny *Laboratoria XXI* z finansowaniem w wysokości 1 500,0 tys. zł; [6] Program *Promocji Zdrowia* z dofinansowaniem 1 500,0 tys. zł.

¹⁹ Projekt podjęty w 2016 r., zamknięty z dniem 31 stycznia 2017 r. Poniesione wydatki zgodne z harmonogramem rzeczowym.

²⁰ Wprowadzony uchwałą Zarządu Fundacji z 23.04.2003 r. nr 001/FPM/2003 (dalej: *Regulamin przyznawania*).

Po analizie przyznanych świadczeń pieniężnych w ramach *Programu Promocji Zdrowia*²¹, *Laboratoria XXI* oraz na podstawie analizy wybranej próby darowizn na rzecz instytucji oraz osób fizycznych²² stwierdzono, m.in. że Zarząd nie wykonywał wszystkich działań przewidzianych przez *Regulamin przyznawania*, tj.: nie podejmował w każdym przypadku uchwał odmawiających przyznania darowizny; nie zawierał umów darowizny, rozpatrywał wnioski złożone na nieobowiązujących wzorach, a także wnioski niekompletne, co opisano szerzej w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli: tom I, str. 89-115, 165-183)

Zasady rozliczenia darowizn przekazywanych przez Fundację uregulowano w stosownych umowach zawartych z beneficjentami, w których m.in. określono: [1] cel przekazania darowizny wraz z kwotą darowizny (§1 pkt 1 umowy); [2] 14 – dniowy termin przekazania darowizny od przedłożenia Fundacji faktur zapłaty (§ 1 ust. 2 umowy); [3] termin przedłożenia w Fundacji rozliczenia darowizny (§ 3 ust. 1 umowy) wraz z wymaganymi oryginałami dokumentów i faktur potwierdzających jej wykorzystanie zgodnie z przeznaczeniem (§ 3 ust. 2 umowy); [4] kary umowne w przypadku nienależytego wykonania umowy polegającego na nieterminowym rozliczeniu się z wykorzystania środków przez beneficjenta (§ 6 ust. 1 pkt 2 umowy).

W wyniku analizy dokumentacji dotyczącej przyznania i rozliczenia darowizn (tj. przekazanych w ramach projektów *Miedziana Szkoła Matematyczna*, *Laboratoria XXI wieku* oraz wybranych 25 darowizn dla instytucji), stwierdzono nieprawidłowości polegające na nieprzebrzeganiu postanowień zawartych umów darowizny poprzez: [1] przekazanie środków finansowych (w łącznej wysokości 5 286,6 tys. zł) przed przedłożeniem przez beneficjentów wymaganych faktur zakupu; [2] nienaliczenie kar umownych (w łącznej wysokości 268,1 tys. zł) przy nieterminowym złożeniu rozliczenia darowizny, co szerzej opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli: tom I, str. 102-115)

Zgodnie z treścią art. 20 ust. 1 pkt 1 ustawy o *działalności pożytku publicznego*, organizacją pożytku publicznego mogła być organizacja prowadząca działalność pożytku publicznego na rzecz ogółu społeczności, lub określonej grupy podmiotów, pod warunkiem, że grupa ta jest wyodrębniona ze względu na szczególnie trudną sytuację życiową lub materialną w stosunku do społeczeństwa. W Fundacji dofinansowania w ramach *Programu Promocji Zdrowia* oraz *Miedziana Szkoła Matematyczna*, kierowano jedynie do gmin zagłębia miedziowego, a *Laboratoria XXI wieku* do powiatów zagłębia miedziowego²³ oraz trzech powiatów przyległych. Natomiast darowizny dla osób fizycznych z Zagłębia Miedziowego w latach 2017-2021 otrzymało odpowiednio 63,4%, 74,9%, 84,6%, 80,8%, 83,3% wnioskodawców. Prezes wyjaśniła, że przy ww. darowiznach, (...) Zarząd (...) kierował się założeniem, że *społeczność jest kategorią węższą, wspólnotą lokalną czy grupą osób związaną określonymi więzami historycznymi, kulturowymi, społecznymi, występującymi na niewielkim obszarze. Status OPP uzyskuje organizacja, która nie tylko działa na rzecz całego społeczeństwa, ale również na rzecz jakiejś konkretnej społeczności, czy na rzecz określonej grupy. Osoby wchodzące w skład tej grupy muszą być jednak wyodrębnione ze względu na swą szczególnie trudną sytuację życiową lub materialną, z ogółu społeczeństwa.*

(akta kontroli: tom I, str. 116-120, 126-138, 148-164, 177-187)

²¹ W latach 2017-2021.

²² Po pięć złożonych wniosków w każdym roku objętym kontrolą, razem 25 wniosków.

²³ Dotyczyło to powiatów: głogowskiego, legnickiego, lubińskiego, polkowickiego.

W wyniku analizy dokumentacji pozytywnie rozpatrzonych przez Fundację 25 wniosków złożonych przez osoby fizyczne²⁴, stwierdzono m.in. przyznanie darowizny osobie fizycznej, w kwocie: [1] 46,6 tys. zł - lekarzowi z deklarowanym dochodem netto na jedną osobę 5,3 tys. zł, na operację robotem da Vinci; [2] 5,0 tys. zł - pracownikowi grupy kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A., z deklarowanym dochodem netto na jedną osobę 5,6 tys. zł na zakup aparatu słuchowego; [3] 49,5 tys. zł - pracownikowi grupy kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A., z deklarowanym dochodem netto na jedną osobę 5,6 tys. zł na operację robotem da Vinci²⁵.

Prezes wyjaśniła, że: (...) *przy rozpoznawaniu i przyznawaniu darowizn dla osób fizycznych, nie ma określonego kryterium dochodowego. Każdy wniosek jest rozpatrywany indywidualnie (...).*

W piśmie Fundacji o przyznaniu darowizny pieniężnej, informowano beneficjenta (osobę fizyczną), o ciążyącym na nim obowiązku podatkowym wynikającym z treści art. 9 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 28 lipca 1983 r. o podatku od spadków i darowizn²⁶, tj. że opodatkowaniu podlega nabycie przez nabywcę od jednej osoby własności rzeczy i praw majątkowych o wartości przekraczającej 4 902 zł²⁷, a zgłoszenie (złożenie zeznania podatkowego) należało dokonać w terminie miesiąca od otrzymania darowizny (art. 17a ww. ustawy). Spośród 21 przekazanych darowizn, w przypadku siedmiu osób fizycznych (33,3%), które otrzymały darowizny, nie potwierdzono złożenia przez nich stosownego zgłoszenia w urzędzie skarbowym.

(akta kontroli: tom I, str. 148-187, 200-203, 268-278)

Zgodnie z § 13 ust. 1 i ust. 2 pkt 1 Statutu Fundacji, do kompetencji Rady Fundacji, będącej organem nadzorującym i opiniującym Fundację, należał nadzór i kontrola nad działalnością Fundacji. W latach 2017-2021 Fundacja nie była poddana wzmiankowanej kontroli, a działalność Rady Fundacji była skoncentrowana na rozpoznawaniu/zatwierdzaniu spraw wskazanych w § 13 ust. 2 pkt 2-8 Statutu²⁸.

Prezes Rady Fundacji wyjaśniła, że (...) *uprawnienia kontrole czy nadzorcze Rada realizuje w ramach posiedzeń (...).*

(akta kontroli: tom I, str. 183-187, 198-199)

Sprawozdania z działalności Fundacji za poszczególne lata, Fundacja przekazywała Ministrowi Kultury i Dziedzictwa Narodowego. Natomiast sprawozdania z działalności i sprawozdania finansowe, Fundacja zamieszczała na stronie internetowej Fundacji²⁹, jak i Narodowego Instytutu Wolności – Centrum Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego.

(akta kontroli: tom I, str. 109-115)

Łączna kwota przychodów Fundacji określonych statutem wynosiła 18 586,9 tys. zł w 2017 r., 18 492,3 tys. zł w 2018 r., 18 359,4 tys. zł w 2019 r., 28 436,2 tys. zł w 2020 r. i 19 662,4 tys. zł w 2021 r. Główne źródło przychodów Fundacji stanowiły darowizny od Fundatora oraz od spółek Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A.,

²⁴ Po pięć z każdego roku objętego kontrolą (2017-2021).

²⁵ Nr wniosków odpowiednio: [1] 462/2019; [2] 331/2017; [3] 203/2021.

²⁶ Dz. U. z 2021 r. poz. 1043, ze zm.

²⁷ Jeżeli nabywca był osobą obcą dla darczyńcy, tj. z III grupy podatkowej.

²⁸ Tj. m.in.: zatwierdzanie głównych kierunków działalności Fundacji; zatwierdzanie programów działalności Fundacji oraz nadzór nad ich realizacją; powoływanie/odwoływanie członków Zarządu Fundacji, w tym Prezesa Zarządu; zatwierdzanie budżetu działalności Fundacji; rozpatrywanie i zatwierdzanie sprawozdań Zarządu z działalności Fundacji oraz udzielanie absolutorium członkom Zarządu.

²⁹ <http://fundacjakghm.pl/o-fundacji-kghm#sprawozdania> – dostęp na dzień 18.07.2022 r.

w postaci środków finansowych jak i rzeczowych. I tak: w 2017 r. otrzymano środki finansowe w kwocie 18 531,0 tys. zł oraz darowizny rzeczowe o wartości 26,0 tys. zł³⁰; w 2018 r. środki finansowe w kwocie 18 472,5 tys. zł³¹; w 2019 r. 18 259,0 tys. zł oraz darowizny rzeczowe o wartości 81,7 tys. zł³²; 2020 r. środki finansowe w kwocie 28 235,0 tys. zł oraz darowizny rzeczowe o wartości 134,1 tys. zł³³; w 2021 r. środki finansowe w kwocie 18 301,1 tys. zł oraz darowizny rzeczowe o wartości 1 339,8 tys. zł³⁴. Przychody z 1% podatku dochodowego od osób fizycznych oraz pozostałe darowizny od osób fizycznych stanowiły odpowiednio kwoty: 23,1 tys. zł i 6,8 tys. zł w 2017 r.; 19,2 tys. zł i 0,6 tys. zł w 2018 r.; 18,1 tys. zł i 0,6 tys. zł w 2019 r.; 17,4 tys. zł i 49,7 tys. zł w 2020 r.; 14,1 tys. zł i 7,4 tys. zł w 2021 r.

(akta kontroli: tom I, str. 193-194)

Fundacja prowadziła działalność na podstawie rocznych planów finansowych, które były zatwierdzane przez Radę Fundacji. W planach tych wyszczególniano wysokość poszczególnych źródeł przychodów oraz ośrodki powstawania kosztów, w tym kosztów administracyjnych, które zaplanowano odpowiednio: w 2017 r. w wysokości 450,0 tys. zł (2,0% ogółu planowanych wydatków w wysokości 22 915,2 tys. zł); w 2018 r. w wysokości 480,0 tys. zł (1,9% z 25 115,1 tys. zł); w 2019 r. w wysokości 500,0 tys. zł (2,3% z 22 110,5 tys. zł); w 2020 r. w wysokości 550,0 tys. zł (1,8% z 29 831,5 tys. zł); w 2021 r. w wysokości 700,0 tys. zł (3,1% z 22 580,6 tys. zł).

(akta kontroli: tom I, str. 234-267)

Koszty działalności administracyjnej Fundacji wyniosły: w 2017 r. 347,7 tys. zł, w 2018 r. 410,2 tys. zł, w 2019 r. 431,3 tys. zł; w 2020 r. 537,2 tys. zł; w 2021 r. 542,3 tys. zł. Wśród pozycji kosztów finansowych w 2020 r. i 2021 r. wydatkowano odpowiednio 38,3 tys. zł i 13,8 tys. zł z tytułu ujemnego oprocentowania środków finansowych zgromadzonych na rachunku Fundacji, tj. opłaty za utrzymanie wysokiego salda na rachunku bankowym Fundacji, co szerzej opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli: tom I, str. 94-101, 183-187)

Udział w kosztach działalności administracyjnych wynagrodzeń (wraz z pochodnymi) wyniósł: w 2017 r. kwotę 206,2 tys. zł (59,3%); w 2018 r. kwotę 251,1 tys. zł (61,2%); w 2019 r. kwotę 271,9 tys. zł (63,0%); w 2020 r. kwotę 330,1 tys. zł (61,5%); w 2021 r. kwotę 317,1 tys. zł (58,5%). W tym okresie zatrudniano od dwóch do trzech pracowników na pełnym etacie³⁵ oraz incydentalnie na podstawie umowy zlecenia³⁶.

Fundacja sfinansowała również w 2020 r. zakup środków ochrony przeciw chorobie COVID-19, na które wydatkowano 2 482,5 tys. zł.

(akta kontroli: tom I, str. 193-194, 234-267)

W sprawozdaniu Zarządu z działalności Fundacji za 2019 r. wskazano w części 3. *Zatrudnienie i wynagrodzenia* kwotę 224,3 tys. zł bez narzutów na wynagrodzenia (z tytułu ZUS) w wysokości 43,8 tys. zł, podczas gdy treść wspomnianej pozycji

³⁰ W tym z KGHM Polska Miedź S.A. odpowiednio 18 531,0 tys. zł i 8,8 tys. zł.

³¹ W tym z KGHM Polska Miedź S.A. 18 472,5 tys. zł.

³² W tym od KGHM Polska Miedź S.A. odpowiednio 18 529,0 tys. zł i 81,7 tys. zł.

³³ W tym od KGHM Polska Miedź S.A. odpowiednio 28 235,0 tys. zł i 41,7 tys. zł.

³⁴ W tym od KGHM Polska Miedź S.A. odpowiednio 18 301,1 tys. zł.

³⁵ Ponadto w okresie od lutego do kwietnia (włącznie) 2019 r. zatrudniono pracownika na 0,25 etatu.

³⁶ Jednego koordynatora projektu „Miedziana Szkoła Matematyczna” w styczniu 2017 r. (łącznie wynagrodzenie brutto wraz z pochodnymi w kwocie 3,9 tys. zł); jednego pracownika administracyjnego w okresie od 23 marca do 30 września 2019 r. (z miesięcznym wynagrodzeniem brutto 4,1 tys. zł).

dotyczyła również narzutów na te wynagrodzenia, co szerzej opisano w sekcji *Stwierdzone nieprawidłowości*.

(akta kontroli: tom I, str. 31-101)

W latach 2017-2021 Zarząd Fundacji nie pobierał wynagrodzenia za kierowanie Fundacją, w związku z powyższym Rada Fundacji nie ustaliła wynagrodzeń członkom Zarządu.

Wydatki związane z usługami obcymi na rzecz Fundacji były realizowane na podstawie umów zawartych na czas nieokreślony z: [1] KGHM Polska Miedź S.A. (w zakresie: najmu pomieszczeń biurowych; prowadzenia ksiąg rachunkowych, obsługi rachunku bankowego oraz usług kadrowo-płacowych; teleinformatyki³⁷); [2] spółkami z Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A. (w zakresie: m.in. zakupu materiałów administracyjno-biurowych i innych; konsultacji medycznych i sprawowania profilaktycznej opieki zdrowotnej w zakresie medycyny pracy) oraz z osobą prowadzącą działalność gospodarczą (w zakresie m.in. obsługi prawnej). W przedmiotowych umowach zabezpieczono interes Fundacji określając zakres rzeczowy prac oraz inne obowiązki wykonawcy, termin wykonania/realizacji oraz kary umowne za niewykonanie/nienależyte wykonanie umowy. Według oświadczenia Prezes, w latach 2017-2021 nie było przypadku nieterminowego lub też nienależytego wykonywania umów/działalności świadczonej przez podmioty gospodarcze.

W ramach poniesionych wydatków administracyjnych, na rzecz podmiotów w ramach Grupy Kapitałowej KGHM Polska Miedź S.A. wydatkowano odpowiednio od 69,5% (w 2017 r.) do 51,6% (w 2021 r.) ogółu wydatków administracyjnych Fundacji.

(akta kontroli: tom I, str. 3-87)

Stwierdzone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki w przedstawionym wyżej zakresie stwierdzono następujące nieprawidłowości.

1. Fundacja nie zrealizowała wszystkich zadań określonych w dokumencie pn. „Programy oraz kierunki działalności KGHM Polska Miedź na 2019 rok”, stanowiącym załącznik do uchwały Rady Fundacji z dnia 13 lutego 2019 r.

Stwierdzono, że w 2019 r. nie zostały zrealizowane programy na łączną kwotę 9 200,0 tys. zł: [1] Program *Zdrowie jest najważniejsze* z finansowaniem w wysokości 2 000,0 tys. zł; [2] Program stypendialny *Kopalnia młodych talentów* z finansowaniem w wysokości 200,0 tys. zł; [3] Program *Sport dla każdego* z finansowaniem w wysokości 2 000,0 tys. zł; [4] Program *Ratujemy zabytki* z finansowaniem w wysokości 2 000,0 tys. zł; [5] Program edukacyjny *Laboratoria XXI wieku* z finansowaniem w wysokości 1 500,0 tys. zł; [6] Program *Promocji Zdrowia* z dofinansowaniem 1 500,0 tys. zł.

Prezes wyjaśniła, że programy planowano realizować w II półroczu 2019 r. (podobnie jak zrealizowany w 2018 r. program *Laboratoria XXI wieku*), lecz z uwagi na: [1] wzrost w I półroczu 2019 r. liczby złożonych wniosków; [2] wyższe wnioskowane kwoty darowizn; [3] zmiany w składzie Zarządu Fundacji i powołanie nowego członka, skutkujące zmianą planowanych działań – odstąpiono od wdrożenia i realizacji przedmiotowych programów.

NIK wskazuje, że przedmiotowa uchwała Rady Fundacji nie została zmieniona bądź uchylona.

(akta kontroli: tom I, str. 9-30, 94-101)

³⁷ Przez Oddział Centralny. Ośrodek Przetwarzania Informacji w Polkowicach.

2. W trakcie realizacji w latach 2017-2021 *Programu Promocji Zdrowia* sfinansowano wyjazdy 55 osób nieuprawnionych na łączną kwotę 126,5 tys. zł³⁸, tj. młodzieży w wieku powyżej 16. roku życia oraz opiekunów osób z niepełnosprawnościami, podczas gdy regulamin³⁹ przewidywał organizowanie i finansowanie wyjazdów jedynie dzieci i młodzieży w wieku od sześciu do 16 lat.

Prezes wyjaśniła, że ze względu na szczególne warunki środowiskowe w miejscowościach zlokalizowanych w bliskim sąsiedztwie Obiektu Unieszkodliwiania Odpadów Wydobywczych Żelazny Most, jak również ze względu na wnioski składane przez gminę Polkowice, Zarząd podjął decyzję o sfinansowanie pobytu dla dzieci i młodzieży do 20 roku życia (...). Zarząd wyraził zgodę na sfinansowanie pobytu opiekunów osób niepełnosprawnych dając takie same szanse dzieciom niepełnosprawnym, których rodziny często nie byłyby w stanie pokryć kosztów wyjazdu opiekuna (niezbędnego podczas wyjazdu, z uwagi na ich poruszanie się przy pomocy wózka inwalidzkiego) jak ich zdrowym rówieśnikom (...).

NIK wskazuje, że w obowiązujących regulacjach dotyczących *Programu Promocji Zdrowia* przewidziano jedynie uczestnictwo dzieci od szóstego do 16. roku życia. W przypadku wystąpienia potrzeby udzielenia pomocy finansowej innym grupom młodzieży, niż to określono w regulaminie Programu, Zarząd powinien wystąpić do Rady Fundacji z informacją o potrzebie wprowadzenia stosownych zmian w regulaminie, tak aby zgodnie z wewnętrznymi uregulowaniami realizować swoje zadania.

(akta kontroli: tom I, str. 121-124)

3. Na podstawie zbadanej próby darowizn na rzecz instytucji oraz osób fizycznych⁴⁰, a także przyznanych świadczeń w ramach *Programu Promocji Zdrowia*⁴¹, *Laboratoria XXI* ustalono, że: [1] w przypadku odmowy przyznania świadczenia Zarząd Fundacji nie podejmował uchwał odmawiających przyznania świadczenia pieniężnego, do czego zobowiązywał pkt 4 *Regulaminu przyznawania*; [2] Fundacja nie zawierała umów darowizny (świadczenia pieniężnego) we wszystkich przypadkach darowizn przyznanych w ramach *Programu Promocji Zdrowia* oraz z osobami fizycznymi, co było niezgodne z pkt 5 *Regulaminu przyznawania*; [3] w jednym przypadku przyznano darowiznę w kwocie 5,0 tys. zł

---

³⁸ Wśród 34 zorganizowanych wyjazdów, w 13 uczestniczyły osoby nieuprawnione. I tak, w wyjeździe organizowanym przez gminę: [1] Żukowice w dniach 19-26.02.2017 r. uczestniczyło siedmioro dzieci powyżej 16. roku życia (koszt jednostkowy 1940 zł za osobę); [2] Polkowice w dniach 16-26.08.2017 r. uczestniczyło jedno dziecko powyżej 16 roku życia oraz dwóch opiekunów osób niepełnosprawnych (koszt jednostkowy 1490 zł za osobę); [3] Polkowice w dniach 20-27.01.2018 r. uczestniczyło dziewięcioro dzieci powyżej 16. roku życia oraz opiekun osoby niepełnosprawnej (koszt jednostkowy 1799 zł za osobę); [4] Polkowice w dniach 7-21.07.2018 r. uczestniczyło dwóch opiekunów osoby niepełnosprawnej (koszt jednostkowy 2550 zł za osobę); [5] Polkowice w dniach 11-21.07.2019 r. uczestniczyło sześcioro dzieci powyżej 16. roku życia (koszt jednostkowy 2650 zł za osobę); [6] Polkowice w dniach 2-9.02.2019 r. uczestniczyło dwoje dzieci powyżej 16. roku życia (koszt jednostkowy 2379 zł za osobę); [7] Polkowice w dniach 3-10.02.2019 r. uczestniczyło jedno dziecko powyżej 16. roku życia oraz opiekun osoby niepełnosprawnej (koszt jednostkowy 1740 zł za osobę); [8] Polkowice w dniach 16-26.07.2019 r. uczestniczyło dwoje dzieci powyżej 16 roku życia oraz opiekun osoby niepełnosprawnej (koszt jednostkowy 2400 zł za osobę); [9] Polkowice w dniach 7-16.07.2019 r. uczestniczyło sześcioro dzieci powyżej 16 roku życia (koszt jednostkowy 2900 zł za osobę); [10] Żukowice w dniach 20-27.01.2018 r. uczestniczył opiekun osoby niepełnosprawnej (koszt jednostkowy 2200 zł za osobę); [11] Polkowice w dniach 8-15.02.2020 r. uczestniczyło 10 dzieci powyżej 16 roku życia (koszt jednostkowy 2600 zł za osobę); [12] Polkowice w dniach 15-22.02.2020 r. uczestniczyło jedno dziecko powyżej 16 roku życia oraz opiekun osoby niepełnosprawnej (koszt jednostkowy 2660 zł za osobę); [13] Kotła w dniach 16-30.10.2021 r. uczestniczyło jedno dziecko powyżej 16 roku życia (koszt jednostkowy 3100 zł za osobę).

³⁹ Zakres i zasady udzielanego wsparcia określały stosowne regulacje przyjęte przez Zarząd, a ramy finansowe programów uchwały w sprawie budżetu akceptowane przez Radę Fundacji.

⁴⁰ Po pięć złożonych wniosków w każdym roku objętym kontrolą, razem 25 wniosków.

⁴¹ W latach 2017-2021.

osobie fizycznej⁴², która złożyła wniosek niezgodny z określonym wzorem⁴³; [4] procedowano i pozytywnie rozpatrzono osiem wniosków⁴⁴ (z 22 złożonych) o dofinansowanie w ramach *Programu Promocji Zdrowia* oraz siedem wniosków złożonych przez instytucje⁴⁵ (z 25 badanych), podczas gdy do dokumentacji spraw nie załączono wszystkich wymaganych dokumentów, m.in. Statutu instytucji wnioskującej⁴⁶.

Prezes wyjaśniła: [ad. 1] *Każdy wnioskodawca jest informowany na stronie internetowej, o tym że w przypadku braku przyznania darowizny, Zarząd Fundacji nie jest zobowiązany do uzasadnienia swojej decyzji. W przypadkach pozytywnego rozpatrzenia składanych wniosków, Zarząd Fundacji podejmuje uchwałę o przyznaniu darowizny, o czym był poinformowany beneficjent jako strona umowy. W przypadku nieprzyznania darowizny, nie zachodzi potrzeba zawarcia umowy darowizny, zatem wnioskodawcy nie byli o tym fakcie informowani (nie byli stronami umowy). Ponadto podstawowym argumentem braku podejmowania uchwał o odmowie przyznawania darowizny jest bardzo duża liczba składanych wniosków, która mogłaby spowodować paraliż działania Zarządu i Biura Fundacji;* [ad. 2] *Zarząd (...) w ramach Programu Promocji Zdrowia (...) nie zawierał umów darowizn, ponieważ na podstawie podjętych uchwał zleca podmiotowi zewnętrznemu kompleksową organizację wypoczynku dzieci i młodzieży (...) oraz dokonuje płatności na podstawie faktur otrzymanych po realizacji zlecenia. Ponieważ zadanie jest realizowane bezpośrednio przez Fundację, to nie było potrzeby zawierania jakichkolwiek umów (...). Osoby fizyczne, którym Zarząd Fundacji na mocy uchwały przyznał darowiznę pieniężną informowane są o przyznanej kwocie darowizny i celu jej przeznaczenia w formie pisemnej. Do przesyłanego pisma dołączony jest kwestionariusz, który osoba obdarowana odsyła i oświadcza, że przyznana przez Zarząd Fundacji darowizna zostanie spożytkowana zgodnie z przeznaczeniem i rozliczona stosowną dokumentacją w terminie 6 miesięcy od dnia jej [darowizny] przekazania. (...) Prezes podniosła, że wnioskujący składając wniosek, wypełnia wymagane art. 888 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny⁴⁷ złożenie oferty, a Zarząd Fundacji po rozpatrzeniu wniosku podejmuje uchwałę, co ma równoważną moc prawną jak zawarcie umowy darowizny (tj. ważną z chwilą jej dokonania), przez co (...) zawieranie pisemnych umów darowizny nie jest konieczne w przypadku właściwego udokumentowania darowizny, tj. przyjęcie wniosku o jej udzielenie, następnie jego rozpatrzenia i podjęcia uchwały, na koniec przekazanie środków pieniężnych (...);* [ad. 3] *(...) osoby fizyczne zwracające się do Fundacji (...) nie zawsze mają dostęp i możliwość zwrócenia się na formularzu umieszczonym na stronie internetowej Fundacji. (...) Prośba o darowiznę nr 331/2017 (...) zawierała niezbędne dane do przyznania darowizny, mimo że nie było załączonego wypełnionego wzoru wniosku. (...);* [ad. 4] *(...) Instytucja może złożyć do Fundacji jednocześnie kilka wniosków (...) najczęściej w takim przypadku (...) przesyła jeden egzemplarz statutu. (...) Zdarzają się sytuacje niedopatrzienia i powstania formalnych braków w dokumentacji (...).*

---

⁴² Na podstawie wniosku nr 331/2017.

⁴³ Podstawą przyznania darowizny był złożony wniosek do komisji socjalnej w KGHM Polska Miedź S.A. i pozytywnie rozpatrzony.

⁴⁴ W tym wniosków złożonych przez gminę: Polkowice – cztery; Jerzmanowa – dwa; Żukowice i Głogów – po jednym.

⁴⁵ Na podstawie wniosku nr: 24/F/2017; 374/F/2017; 7/F/2019; 41/F/2020; 172/F/2020; 169/F/2021.

⁴⁶ W przypadku wniosku 428/F/2018 nie przedłożono wymaganej kserokopii aktualnego odpisu z rejestru sądowego.

⁴⁷ Dz. U. z 2022 r. poz. 1360, ze zm. dalej: k.c.

NIK nie podziela argumentacji wynikającej ze złożonych wyjaśnień, gdyż w odniesieniu do nieprawidłowości nr 1, 2 i 3 w Regulaminie przyznawania jednoznacznie wskazano na obowiązek podejmowania uchwał przez Zarząd Fundacji o odmowie przyznania darowizny, jak i zawieranie umów darowizny na właściwym wzorze formularza. W przypadku złożenia niekompletnych wniosków w Regulaminie przyznawania nie przewidziano odstępstw od obowiązku złożenia wymaganych załączników.

(akta kontroli: tom I, str. 89-115, 165-183)

4. Zarząd Fundacji przyznając i rozliczając darowizny przekazane w ramach projektów *Miedziana Szkoła Matematyczna, Laboratoria XXI wieku* oraz dla wybranych 25 instytucji nie przestrzegał zasad określonych w zawartych umowach darowizny, a dotyczących: [1] przekazania przez Fundację 14 z 25 darowizn (o wartości 5 286,6 tys. zł z 10 147,2 tys. zł - 52,1%) dla instytucji⁴⁸ przed przedłożeniem przez beneficjentów faktur zapłaty, tj. z naruszeniem § 1 ust. 2 umowy; [2] nie naliczania kar umownych w wysokości 5% kwoty przyznanej darowizny, przy niezłożeniu w terminie przewidzianym umową, rozliczenia darowizny przez beneficjenta, tj. niezgodnie z § 6 ust. 1 pkt 2 umów, co stwierdzono w 13 z 25⁴⁹ umów darowizn dla instytucji (łączna kwota nienaliczonych kar wynosiła 260,6 tys. zł) oraz dwóch umów w ramach projektu *Laboratoria XXI wieku*⁵⁰ (kwota nienaliczonej kary wynosiła 7,5 tys. zł).

Prezes wyjaśniła, że: [ad. 1] po podpisaniu umowy beneficjent wnioskuje pisemnie o wcześniejsze przekazanie środków na realizację celu, a decyzję podejmuje każdorazowo Zarząd. (...) *Zatem mamy do czynienia ze zgodnym oświadczeniem woli dwóch stron i na podstawie art. 78 par. 1 k.c., dochodzi do skutecznej zmiany treści umowy (...); [ad. 2] Kwestia naliczania ewentualnych kar jest tylko uprawnieniem Zarządu, a nie obowiązkiem. Mając na uwadze uwarunkowania społeczne, ekonomiczne czy gospodarcze, wina instytucji obdarowanej nie zawsze leży po jej stronie, a w takich przypadkach, naliczanie i ściąganie kar mogłoby doprowadzić instytucje obdarowane do poważnych problemów, a nawet upadku czy likwidacji (...). Rozbieżności w danych wynikają także z faktu, że dokumentacja przesyłana jest pocztą tradycyjną (...).*

NIK wskazuje, że zmiany postanowień umowy dokonuje się poprzez stosowne pisemne aneksy, których w przypadku zmiany terminu przekazania darowizn nie zawarto. Ponadto podpisane umowy darowizny w swojej treści ujmowały

⁴⁸ Nr umowy darowizny: [1] 24/F/2017 na kwotę 450,0 tys. zł; [2] 1/F/2017 na kwotę 350,0 tys. zł; [3] 341/F/2017 na kwotę 100,0 tys. zł; [4] 453/F/2018 na kwotę 470,0 tys. zł; [5] 428/F/2018 na kwotę 369,0 tys. zł; [6] 464/F/2018 na kwotę 341,6 tys. zł; [7] 7/F/2019 na kwotę 550,0 tys. zł; [8] 147/F/2019 na kwotę 377,0 tys. zł; [9] 116/F/2019 na kwotę 300,0 tys. zł; [10] 114/F/2019 na kwotę 300,0 tys. zł; [11] 18/F/2019 na kwotę 150,0 tys. zł; [12] 41/F/2020 na kwotę 500,0 tys. zł; [13] 172/F/2020 na kwotę 500,0 tys. zł; [14] 48/F/2020 na kwotę 529,0 tys. zł.

⁴⁹ Nr umowy darowizny: [1] 1/F/2017 darowizna w kwocie 400,0 tys. zł rozliczona 27.02.2018 r., a termin rozliczenia to 27.11.2017 r.; [2] 163/F/2017 darowizna w kwocie 300,0 tys. zł rozliczona 15.02.2018 r., a termin rozliczenia to 31.12.2017 r.; [3] 453/F/2018 darowizna w kwocie 470,0 tys. zł rozliczona 9.12.2018 r., a termin rozliczenia to 30.11.2018 r.; [4] 423/F/2018 darowizna w kwocie 374,8 tys. zł rozliczona 24.04.2019 r., a termin rozliczenia to 31.03.2019 r.; [5] 428/F/2018 darowizna w kwocie 369,0 tys. zł rozliczona 14.02.2019 r., a termin rozliczenia to 31.01.2019 r.; [6] 464/F/2018 darowizna w kwocie 341,6 tys. zł rozliczona 3.04.2019 r., a termin rozliczenia to 28.02.2019 r.; [7] 147/F/2019 darowizna w kwocie 377,0 tys. zł rozliczona 6.12.2019 r., a termin rozliczenia to 30.11.2019 r.; [8] 116/F/2019 darowizna w kwocie 300,0 tys. zł rozliczona 8.10.2019 r., a termin rozliczenia to 30.09.2019 r.; [9] 114/F/2019 darowizna w kwocie 300,0 tys. zł rozliczona 2.01.2020 r., a termin rozliczenia to 31.12.2019 r.; [10] 18/F/2019 darowizna w kwocie 150,0 tys. zł rozliczona 3.02.2020 r., a termin rozliczenia to 31.01.2020 r.; [11] 41/F/2020 darowizna w kwocie 500,0 tys. zł rozliczona 25.01.2021 r., a termin rozliczenia to 30.11.2020 r.; [12] 172/F/2020 darowizna w kwocie 500,0 tys. zł rozliczona 5.01.2021 r., a termin rozliczenia to 31.12.2020 r.; [13] 48/F/2020 darowizna w kwocie 529,0 tys. zł rozliczona 2.03.2021 r., a termin rozliczenia to 26.02.2021 r.

⁵⁰ Nr wniosku: 453/F/2018 darowizna w kwocie 100,0 tys. zł, rozliczona 6.02.2019 r.; 437/F/2018 darowizna w kwocie 50,0 tys. zł rozliczona 22.02.2019 r., a termin rozliczenia to 31.02.2019 r.

obowiązek naliczenia kar umownych, od którego Fundacja bezpodstawnie odstąpiła.

(akta kontroli: tom I, str. 102-115)

5. Zarząd Fundacji nie podejmował w pełni skutecznych działań analitycznych wobec środków pieniężnych zgromadzonych na rachunku Fundacji, co skutkowało wydatkowaniem łącznie 52,1 tys. zł z tytułu opłaty za utrzymanie wysokiego salda na rachunku bankowym.

Prezes wyjaśniła, że w 2020 r. bank prowadzący rachunek Fundacji wprowadził opłaty miesięczne dla korporacji za utrzymanie wysokiego salda (0,04%), zaprzestając jednocześnie oferowania lokat terminowych. KGHM Polska Miedź S.A. wynegocjowała obniżkę ww. oprocentowania na 0,02% (która obowiązywała do końca 2021 r.), a od 2022 r. nie była pobierana przez bank. Według wyjaśnień Prezes Zarządu, Zarząd Fundacji nie przekazywał środków na lokaty terminowe, gdyż od klientów instytucjonalnych wszystkie banki prowadzące działalność w Polsce pobierały także opłaty od środków zgromadzonych na lokatach. By uniknąć ww. opłat Zarząd wystąpił do KGHM Polska Miedź S.A. o wypłatę środków w transzach, by stan na rachunku był możliwie niski, lecz w wysokości zabezpieczającej realizowane przez Fundację przelewy.

NIK wskazuje w tym przypadku, że bank prowadzący rachunek Fundacji wprowadził ww. opłatę od 1 sierpnia 2020 r., a Zarząd nie podjął w pełni skutecznych działań w 2020 r., co skutkowało pobraniem przez bank opłaty w kwocie 38,3 tys. zł, a w 2021 r. w wysokości 13,8 tys. zł. Wskazać ponadto należy, że przedmiotowa kwestia została rozwiązana w 2022 r. m.in. poprzez przekazywanie przez fundatora środków finansowych w transzach, które nie powodują wysokiego stanu rachunku bankowego Fundacji.

(akta kontroli: tom I, str. 94-101, 183-187)

6. W sprawozdaniu Zarządu z działalności Fundacji za 2019 r. w części 3. *Zatrudnienie i wynagrodzenia* wykazano kwoty wynagrodzeń w wysokości 224,3 tys. zł bez narzutów na wynagrodzenia (z tytułu ZUS) w wysokości 43,8 tys. zł. Zgodnie z metodologią prezentacji tej pozycji sprawozdania, do kwoty wynagrodzeń należało również doliczyć wielkość narzutów na te wynagrodzenia (z tytułu ZUS), przez co wykazana kwota nie odpowiadała przyjętej przez Fundację metodologii sporządzania sprawozdania z działalności (jak i jej treści – *wynagrodzenia i narzuty na wynagrodzenia*), jak i pozycjom z ksiąg rachunkowych.

Prezes wyjaśniła, że dane w tym zakresie zostały podane prawdopodobnie przez osobę, która prowadziła obsługę płacową Fundacji dopiero od grudnia 2019 r., a prawidłową wielkość wynagrodzeń łącznie z narzutami za 2019 r. wykazano w części 2. *Koszty* tego sprawozdania.

NIK wskazuje jednakże, że w tej części sprawozdania, tj. 3. *Zatrudnienie i wynagrodzenia*, Fundacja przedstawiła dane liczbowe (koszty związane z wynagrodzeniami i narzutami na wynagrodzenia), które nie były zgodne z ewidencją księgową, jak i z treścią tego sprawozdania w części 2. *Koszty*.

(akta kontroli: tom I, str. 31-101)

IV. Uwagi i wnioski

W związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy o NIK, przedstawia następujące uwagi i wnioski:

- Uwagi Nie formułuje się uwag.
- Wnioski
1. Finansowanie wyjazdów uczestników *Programu Promocji Zdrowia* zgodnie z przyjętym regulaminem, tj. jedynie osób określonych uchwałą Zarządu Fundacji.
  2. Wykonywanie przez Zarząd Fundacji działań przewidzianych *Regulaminem przyznawania*, tj. podejmowanie uchwał o odmowie przyznania darowizn oraz zawieranie umów o przyznawaniu darowizny.
  3. Przestrzeganie postanowień umów o przyznaniu darowizny w zakresie przekazania beneficjentom środków finansowych po przekazaniu przez nich faktur świadczących o wykonaniu zadania, jak i naliczanie kar umownych w przypadku nieterminowego złożenia rozliczenia darowizny.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Zgodnie z art. 54 ustawy o *NIK* kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK we Wrocławiu. Prawo zgłaszania zastrzeżeń, zgodnie z art. 61b ust. 2 ustawy o *NIK*, nie przysługuje do wystąpienia pokontrolnego zmienionego zgodnie z treścią uchwały w sprawie zastrzeżeń.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o *NIK* należy poinformować Najwyższą Izbę Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie i wykonania wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Wrocław,   listopada 2022 r.

Kontroler:
Marek Skrzypecki
Doradca ekonomiczny

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura we Wrocławiu
p.o. Dyrektor
Marcin Kaliński

.....
podpis:

.....
podpis